

Риёзус солиҳийн шарҳи / Ҳаё ва унинг фазилати ҳамда у билан хулқланишга одатланмоққа тарғиб қилиш ҳақида / 13-ҳадис

13 - وَعَنْ أَبِي مُوسَى عَبْدِ اللَّهِ بْنِ قَيْسٍ الْأَشْعَرِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: سُئِلَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنِ الرَّجُلِ يُقَاتِلُ شَجَاعَةً، وَيُقَاتِلُ حَمِيَّةً، وَيُقَاتِلُ رِيَاءً، أَيُّ ذَلِكَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ؟ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَنْ قَاتَلَ لِتَكُونَ كَلِمَةُ اللَّهِ هِيَ الْعُلْيَا فَهُوَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ» مُتَّقِّعٌ عَلَيْهِ [خ 1904/150، م 7458]

13. Абу Мусо Абдуллоҳ ибн Қайс ал-Ашъарий розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламдан «Киши шиҷоати туфайли ҳам жанг қиласи, тарафкашлик қилиб ҳам жанг қиласи ва риё қилиб ҳам жанг қиласи, буларнинг қай бири Аллоҳ йўлида?» деб сўрашди. Шунда Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам: **«Ким фақат Аллоҳнинг калимаси олий бўлиши учунгина жанг қилса, ана ўша Аллоҳ йўлидадир»**, дедилар».

Муттафақун алаӣҳ.

Шарҳ: «Киши шиҷоати туфайли ҳам жанг қиласи» жумласида, ушбу хулқ билан ястаниб олади, қаҳрамонлардек курашишни яхши кўради, шиҷоатида худди шернинг шиҷоатига ўхшаб олади, ваҳоланки бу пайтда ҳавойи нафсига тобеъ бўлади, деган маънони мақсад қилганлар.

Ином Нававий: «Амаллар солиҳ ниятлар сабаб ҳақиқий амал деб ҳисобланишидан биламизки, мужоҳидларнинг ичиди Аллоҳнинг калимаси олий бўлиши учунгина курашгани фазилатда пешқадамдир», дедилар.

Ибн Аби Жамра Аздий «Саҳиҳул бухорий»га ёзган шарҳларида: «Ким буюк жиҳод бўлмиш нафс жиҳодини амалга оширишга киришса, у бунда жидду-жад қилишсин. Чунки бу ҳам Аллоҳ калимасини олий қилишдир. Аммо жоҳиллар ғайри оддий нарсалар ва кароматларни қўлга киритиш учун жидду-жад қилишлари бу маъно ичига кирмайди. Балки Аллоҳ таолонинг

қуидаги: «**Одамлар орасида Аллоҳга бир четда** (яъни, сидқидилдан эмас, балки тил учидан) **ибодат қиласынан кимсалар ҳам бордир**» (Хаж сураси, 11-оят)ига мос келади.

Бу ҳадисда яна амалдан аввал илм бўлишига ҳам ишора қилинган.

Манба: hadis.islom.uz

